

Solženicyn stále aktuální: Nežít se lží včera jako dnes. Opět se ztišují hlasy. Dnešní ztroskotanci a samozvanci jsou agenti cizích mocností a chcimírové. Odmítejme říkat to, co si nemyslíme. Fialová Totalita ukazuje jedovaté zuby

protiproud.info/politika/7146-solzenicyn-stale-aktualni-nezit-se-lzi-vcera-jako-dnes-opet-se-ztisuji-hlasy-dnesni-ztroskotanci-a-samozvanci-jsou-agenti-cizich-mocnosti-a-chcimirove-odmiteme-rikat-to-co-si-nemyslme-fialova-totalita-ukazuje-jedovate-zuby.htm

20. 4. 2023

Tisk článku

[Poslat e-mailem](#)

Filip Šebesta připomíná, že i když se dnes - právě tak jako za každé totality - už mnozí bojí mluvit pravdu, protože může mít existenční následky, jde o to alespoň nelhat, i když je lež vládnoucí mocí vyžadována a patří ke kariérním předpokladům

Stále více se při svém konzervativním pohledu na svět setkávám ve svém okolí s pocitem narůstajícího osamocení a nesvobody. Spousta vzdělaných, kultivovaných i úspěšných lidí s rostoucími obavami a skepsí vnímá vyhrocenou atmosféru veřejné společenské diskuse, která ve svém stále striktněji vymezeném černobílém ohraničení neumožňuje vážnou demokratickou debatu o mnohých otázkách.

Naše demokracie by přitom měla umět snést a být schopna se popasovat i s jinými než jen s oficiálně přípustnými mainstreamovými názory. Není-li toho schopna, pak není k ničemu a můžeme ji směle zahodit. Kladu si v té souvislosti vážnou otázku, zda byla rodící se demokracie po roce 1989 křehčí, než je ta dnešní zavedená, která po třiceti letech svého fungování, cítí nutkavou potřebu reglementovat a usměrňovat veřejný prostor. Nevím, ale jisté je, že ta první toho rozhodně snesla víc. A obecně se má asi za to, že to bylo k jejímu prospěchu.

Opět se ztišují hlasy

Nevládne institucionální cenzura, nemáme vrchního cenzora – i když si mnozí mysleli, že to byl pan Klíma a byli rádi, když byl odejit – vůči němuž bychom mohli směřovat náš hněv a odpor. Zároveň ale mnozí cítíme, že některé názory se jaksí nemohou vyslovovat, aniž by za ně hrozilo veřejné zostuzení, lynč na sociálních sítích a dnes už stále častěji i vyhazov z práce, a to jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru. Zvyšuje se četnost exemplárních trestů a veřejně vymáhaných omluv a pokání, když jednou někdo klopýtne a náhodou si dovolí říct něco, co už se v danou chvíli nesmí.

Čtěte ZDE: [Boj o Ševčíka vrcholí: 100, nebo 50 000? Démon Strach. Kde jsou svobodomyšlní studenti? Kunderův Žert v obnovené premiéře na scéně VŠE. Svině podle Solženicyna. Stáhne rektor bod odvolání Ševčíka nakonec z jednání? Nedejme se!](#)

To si pochopitelně vynucuje změny chování lidí a způsobu jejich veřejného vystupování i sebe prezentace. Rozdíl mezi tím, co se říká doma a tím, co si lidé dovolují říkat veřejně, se opět zvyšuje. Otěže nad našimi debatami opět začíná přebírat autocenzura, mnohem nebezpečnější a účinnější než cenzura institucionalizovaná. Lidé stále častěji sami od sebe omezují své vlastní vyjadřování, aby náhodou nepřekročili neviditelné mantinely přípustného. Opět se ztišují hlasy.

Na opačném pólu sebeomezování pak stojí někdy až zuřivé signalizování „správných“ postojů. Havlův zelinář z Moci bezmocných si vystavil do výlohy mezi cibuli a mrkev heslo: „Proletáři všech zemí, spojte se!“. Havel absurditou umístění jednoho z velkých hesel mezinárodního komunistického hnutí mezi zeleninu krásně ilustroval dokonalou absurditu tohoto činu. Dnes se deklamuje na sociálních sítích.

Agenti cizích mocností a chcimírové

Přebarvují se profilové obrázky, do popisek se umisťují dlouhé řady vlaječek. Jeden známý šéf českého pokrokového think tanku velmi blízkého současné hlavě státu to dovedl k dokonalosti. V popisku jeho účtu stojí: „Enemies: Russia, China; Friends: NATO, EU, Ukraine, Taiwan“. Příznačná byla proto z vět veřejné omluvy (sebekritiky) známého pětibojaře zejména tato: „Nebojte se, nejsem na špatné straně.“

Lidé nespokojení a lidé s jiným názorem jsou označováni za dezoláty a ti, u kterých by to působilo například vzhledem k jejich vysokým akademickým titulům nebo úctyhodné životní dráze jako pěst na oko zase za agenty cizích mocností nebo chcimíry. Je to podobné, když ne přímo stejné, jako když dříve Rudé Právo psalo o „ztroskotancích a samozvancích“. Na „nabídkové straně“ je pak snaha demokraticky odpovídat na vůli občanů, která není ve shodě s vládnoucím liberálně demokratickým dogmatismem, očerňována jako nepřípustný populismus.

Čtěte ZDE: Působivé představení sílícího odporu: Mohutná řeka nepodvolených se valila magistrálou. Plamen vzpoury před Strakovkou stále hoří. Světová média informovala o Praze vcelku objektivně. Na rozdíl od těch domácích. Co dál?

Lidé, kterým to není lhostejné a nejsou ochotni se s daným stavem věcí smiřovat, tak dnes znovu míří do jisté vnitřní emigrace.

Zakládají, ať už formální nebo neformální, spolky či jen stolní společnosti, pečují o okruh svých blízkých známých, jímž důvěřují, se kterými se mohou svobodně bavit o věcech ještě v nedávné době zcela normálních a přípustných a ano, i se s jistým gustem vysmívat pokrytectví a lžím veřejného prostoru.

Čas od času se jim podaří narazit na někoho, kdo to vidí podobně a má kolem sebe také okruh obdobně smýšlejících a dané skupinky se třeba protnou. Vzájemně se kultivují a obohacují a v duchu Benediktovy cesty amerického křesťanského konzervativce Roda Drehera „pečují o kořeny“, jelikož správně cítí, že pro smysluplnou politickou akci (stále ještě) neexistuje, jak přesně říká Václav Klaus, ta druhá strana nabídky, čili poptávka.

Solženicyn opět aktuální: Nežít se lží

Vesměs o sobě tito lidé ale moc vědí, přitom jich nejspíš není málo – studenti, lidé středního věku, starší. Radostné je poznání, když člověk zjistí, že se svým přesvědčením není jediný. Člověk je nerad

sám. Každé přirovnání kulhá, ale to, jak kolem sebe mnozí dnes cítí potřebu vytvářet skupiny blízkých, v lecčems připomíná éru komunismu či raných etap národního obrození.

Dobře si pamatuji jak silně na mne v době, kdy se mi dostala do rukou, zapůsobila esej Nežít se lží Alexandra Solženicyna. Ruský disident v textu z roku 1974 přichází s návodem, jak obstát ve světě, kde není možné říkat pravdivě to, co si člověk myslí. Solženicyn samozřejmě rozumí tomu, proč lidé nemohou „vyjít do ulic“ a poukázat na to, co většina z nich dávno ví. Ty důvody byly podobně jako dnes převážně existenčního charakteru. „Jen se neodtrhnout od stáda, neudělat krok samostatně, abychom se náhle neoctli bez bílé veky, bez plynových kamen, bez povolení pobytu v Moskvě,“ píše. Ale nemá cenu se snažit přepisovat slova nositele Nobelovy ceny:

„A zde leží, námi přehlížený, nejprostší a nejdostupnější klíč k našemu osvobození: osobní neúčast při lhaní! Třebaže lež vše pohltila, třebaže lež vším vládne, v tom nejmenším se však postavme na odpor: ať si vládne, ale ne mou pomocí!

Čtete ZDE: Střepey rozbitého světa: Nejznámější disident věštecky varoval Západ. Zhoubná maska blahobytu. Padělání veřejného mínění. Právo nevědět. Bránit se znamená být připraven zemřít

A to je východisko ze zdánlivě uzavřeného kruhu naší nemohoucnosti! To nejsnadnější pro nás a nejzhoubnější pro lež. Neboť když se lidé od lži odvrátí, přestane prostě existovat. Podobně

jako nákaza může existovat pouze s lidmi.

Odmítejme říkat to, co si nemyslíme

Nedozráli jsme k tomu, abychom vyšli na náměstí a veřejně hlásali pravdu, abychom nahlas vyslovili, co si myslíme; je to sice hrozné, ale vyzývat k něčemu takovému nemá smysl. Odmítejme však alespoň říkat to, co si nemyslíme!“

Někdo jistě namítne, že to jsou příliš silná slova pro dnešek, že nemáme gulagy ani sovětskou tajnou policii. Jsou a nemáme. Ale trvám na tom, že princip těchto slov je obecně platný. V komunistické totalitní diktatuře ta slova platí bezezbytku, v nominálně svobodné společnosti, která lehkovážně k soft verzi totality sklouzává, by měla burcovat.

Nemůžete-li proto, ať už z jakýchkoli důvodů, říkat, to co si skutečně myslíte, neumísťujte alespoň do svých výloh hesla, jež se Vám přičí!

Zdroj.

7472813001/5500

**Obohatil Vás tento článek?
Chcete, aby Protiproud žil?
Kolik? To je na Vás. Děkujeme.**

QR Platba

**Údaje pro platby ze zahraničí:
IBAN: CZ485500000007472813001 SWIFT: RZBCCZPP**

[na hlavní stranu](#)

Tagy článku
